

Aino Falck

Korjaa kauniisti, kuluta hitaasti

Parsiminen osana kestäväää kehitystä

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Muotoilija (AMK)
Tekstiilisuunnittelu
Opinnäytetyö
18.4.2016

Tiivistelmä

Tekijä Otsikko	Aino Falck-Immonen Korjaa kauniisti, kuluta hitaasti - Parsiminen osana kestävää kehitystä
Sivumäärä Aika	50 18.4.2016
Tutkinto Koulutusohjelma Suuntautumisvaihtoehto	Muotoilija (AMK) Muotoilun Koulutusohjelma Tekstiilisuunnittelu
Ohjaajat	Lehtori Hilpi Koivisto Tekstiilisuunnittelija Rosa Piironen

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on toisaalta olla kartoitus ja esittely erilaisista parsintatavoista ja toisaalta pohtiva analyysi siitä, mikä voisi olla parsimisen merkitys maailmassa, jossa uusia tekstiileitä on tarjolla niin paljon, ettei konkreettista tarvetta esim. vanhojen vaatteiden korjaamiselle ole. Opinnäytetyön kuluessa pohdin parsimisen ekologisia, esteettisiä ja historiallisia merkityksiä.

Lähestymistapani aiheeseen on ollut tutkia alan kirjallisuutta ja kartoittaa mitä parsimisesta kirjoitetaan sekä nykykirjallisuudessa, että vanhemmassa kirjallisuudessa viime vuosisadan alkupuoliskolta. Olen myös kartoittanut sitä, mitä ja miten parsimisesta ja tekstiilien korjaamisesta kirjoitetaan nykyään, esimerkiksi blogeissa ja artikkeleissa. Parsimisen visuaaliseen puoleen olen hakenut viitekehystä japanilaisesta ikääntymistä ja kulumista arvostavasta esteettisestä perinteestä.

Parsiminen toimintana on tietotaitoa vaativaa ja pikkutarkkaa työtä. Toisaalta parsimisessa vapaana ilmaisukeinona on paljon potentiaalia. Englanninkielisen internetin puolelta löytyy edelleen entusiasteja ja parsimisesta - ja vaatteiden muokkaamisesta ylipäänsä - kiinnostuneita alan harrastajia ja ammattilaisia, joiden motivaatio alan tutkimiseen ja jatkokehitykseen on korkealla. Havaintojeni mukaan kiinnostus kumpuaa erityisesti nykyisestä yhteiskunnallisesta ilmapiiristä, jossa alan ihmisten puheenaiheiden keskiössä on vaatteiden laatu, ekologisuus ja paineet minimoida sekä kulutusta, että uusien materiaalien käyttöä. Nykyisessä asenneilmastossa parsimisen perinteiden jatkamiselle on siis tilausta ja parsiminen käsityön alueena tarjoaa mielenkiintoisen tavan myös taiteelliseen ja luovaan ilmaisuun tekstiilien muokkauksessa.

Asiasanat:	parsinta, ekologisuus, tekstiilit, estetiikka, wabi-sabi, boro, kestävä kehitys
------------	---

Abstract

Author	Aino Falck-Immonen
Title	Mend Mindfully, Wear Gracefully - Darning As a Part of Sustainable Development
Number of pages	50
Date	18.4.2016
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Design
Specialization option	Textile Design
Instructors	Lecturer Hilpi Koivisto Textile Designer Rosa Piironen

The objective of this thesis is to be a mapping and an introduction to variety of darning types and on the other hand to be a reflective analysis about the question of what could be the meaning of darning today. The world is currently so full of new textiles that there is no real need for mending the old ones. During the course of this thesis I also reflect on the ecological, aesthetical and historical meanings of darning.

My approach to the subject has been to study the literature of the field of darning and to map the darning topics both in older (from the beginning of the 20th century) and modern literature. I have also studied the way darning presents itself as a topic in modern day blogs and articles. I have researched the rich tradition of Japanese aesthetics which values the wear and tear of aging. It has become a framework to signify the attitude towards darning.

Darning as an activity requires a degree of knowhow and a meticulous attention to detail, but in return it can offer a lot of potential as a way of expressing oneself. There are a lot of topics present on the web and a lot of enthusiasts as well as professionals who are still very much interested in darning and the field of mending textiles in general. I have discovered that the interest stems especially from the current social climate. The quality of the clothes, ecological issues and the pressure to minimize consumption, as well as the use of new materials, has been a central theme in the professional field of textiles for sometime now. I have reached a conclusion that there is a clear demand for continuing the traditions of darning and that darning as a craft offers an interesting approach to a creative and artistic expression.

Keywords	darning, sustainability, textiles, aesthetics, wabi-sabi, boro, environmental issues
----------	---

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
1.1. Villatakkini, opinnäytetyön lähtökohta	3
1.2. Viitekehys	4
1.3. Käsitteet.....	7
2. Tekstiilin korjauksen ja valmistuksen historiaa.....	9
2.1. Tekstiilikuidusta vaatteeksi	9
2.2. Korjausompelu ennen ja nyt	11
2.3. Vaatteiden massatuotanto ja laadun heikkeneminen.....	13
2.4. Mottainai! – Japanilaisten Boro -tekstiilien lyhyt historia	15
3. Ympäristön arvostaminen kestävän kuluttamisen perustana.....	17
4. Lähtökohtana wabi-sabi: parsima esteettisenä yksityiskohtana ja filosofisena asenteena .	19
4.1. Wabi-sabi	21
5. Parsiminen	23
5.1.Parsimiseen tarvittavia välineitä.....	25
5.2. Parsintatekniikoita.....	27
5.2.1.Ristikkoparsinta / Korinpohjaparsinta.....	29
5.2.2. Etupistoparsinta	29
Projekti: Merimiesvillapaita	31
5.2.3. Silmukkaparsinta.....	33
5.2.4. Pykäpistoparsinta	33
5.2.5. Koristeparsinta	35
5.2.6. Ompelukoneparsinta	35
5.2.7. Vapaaparsinta.....	37
5.2.8. Ketjupistoparsinta	37
5.2.9. Varsipistoparsinta.....	37
Projekti: Kintsugi villatakissa.....	39
5.2.10. Sashiko	41
5.2.11. Silmukoiden jäljentäminen.....	43
5.2.12. Pudonneen silmukan nostaminen.....	43
5.2.14 Parsiminen näkymättömästi	45
6. Johtopäätökset.....	47
Lähdeluettelo	48
Tekstilähteet.....	48
Kualähteet.....	49

1. Johdanto

Tarkoituksenani on tässä opinnäytetyössä pohtia käsin parsimisen historiallisia ja ekologisia merkityksiä ja sitä, miten korjaaminen voi tuoda lisäarvoa vaatteelle ei pelkästään käytettävyyden lisääntymisellä, vaan myös esteettisessä mielessä. Voivatko paikatut ja parsitut kohdat olla kauniita ja mieluisia ja parsitut tekstiilit rakkaita käyttäjälleen? Tavoitteenani on yrittää ymmärtää sitä, mikä parsiman esteettisyydessä viehättää.

Havaintojeni mukaan parsimisen taito on monilta unohtunut, koska nykymuotoisen tekstiiliteollisuuden myötä tekstiilin korvaamisesta uudella vanhan korjaamisen sijaan on tullut helppoa ja halpaa. Ajassamme, jota dominoi vaatteiden valmistuksen, kuluttamisen ja pois heittämisen nopea kiertokulku, on tarve vaihtoehtoisille ajattelu- ja toimintatavoille. Miten voisimme muokata suhtautumistamme tekstiileihin ja sen kautta vaikuttaa siihen, että tekstiiliteollisuuden kehitys siirtyisi entistä kestävämmälle pohjalle? Opinnäytetyön tavoitteena on kyseenalaistaa pikamuotikulttuurin luomaa olettaa vaatteista ja tekstiileistä kertakäyttöisen kulutuksen välineinä. Tämä opinnäytetyö pyrkii luomaan myönteistä ja suopeaa asenneilmastoa, jossa korjaaminen, paikkaaminen ja parsiminen nähtäisiin luontevana osana tekstiilin elinkaarta ja jossa parsimisen ja paikkaamisen esteettisiä ominaisuuksia ja kulutuksen vähenemisen kautta yhteiskunnalle koituvia ekologisia hyötyjä osattaisiin arvostaa.

Esittelen muutamien käytännöllisin itse toteutetuin esimerkein parsimisen mahdollisuuksia ja tekniikoita. Vaikka näkymättömästi tehdyt parsimatkin ovat kiinnostavia, kiinnostukseni kohteena ovat erityisesti sellaiset korjaukset, joissa parsima on toteutettu niin, että se jää näkyville, eikä sulaudu osaksi tekstiiliä. Parsimien toteuttaminen antaa taiteelliselle ilmaisulle mahdollisuuksia ja ne voivat taidokkuudessaan olla eräänlaisia minikokoisia - tai vähän isompiakin - taideteoksia.

Luvussa kaksi käyn läpi tekstiilin valmistuksen historiaa suhteessa korjausompeluun ja luvun lopuksi olen tahtonut kertoa boro-tekstiileistä, koska boro-tekstiilit edustavat pitkäikäisyydessään mielenkiintoista vastakohtaa nykyiselle vaatteiden kertakäytön ilmapiirille. Opinnäytetyön ekologisuutta käsittelevässä kappaleessa todistellaan pikamuotikulttuurin kestämaton pohja ja pohdin vaihtoehtoisia lähestymistapoja kuluttamiseen. Luvussa neljä käyn läpi esteettisen kokemuksen perusteet ja pohdin lyhyesti sitä, mikä tekee parsimasta viehättävän. Esittelen japanilaisen filosofian nimeltä wabi-sabi ja ehdotan sitä viitekehykseksi asenteelle, joka voisi olla ekologisesti järkevä suhteessa käytettyyn, kuluneeseen ja parsimiseen. Viimeisessä luvussa esittelen yli kymmenen tapaa korjata parsien tekstiilejä. Parsimistekniikat ovat kerätty suurimmalta osin kirjoista, joista osa on tilattu Helsingin Kaupunginkirjaston kirjavarastosta ja ovat vanhimmillaan julkaistu 30-luvulla. Vanhojen kirjojen lisäksi olen tutkinut kymmenittäin parsimisesta kertovia nettisivuja ja nykykirjallisuutta, joista useimmat ovat tavalla tai toisella liitoksissa käsitöiden tekemiseen, pukeutumiseen tai kodinhoitoon.

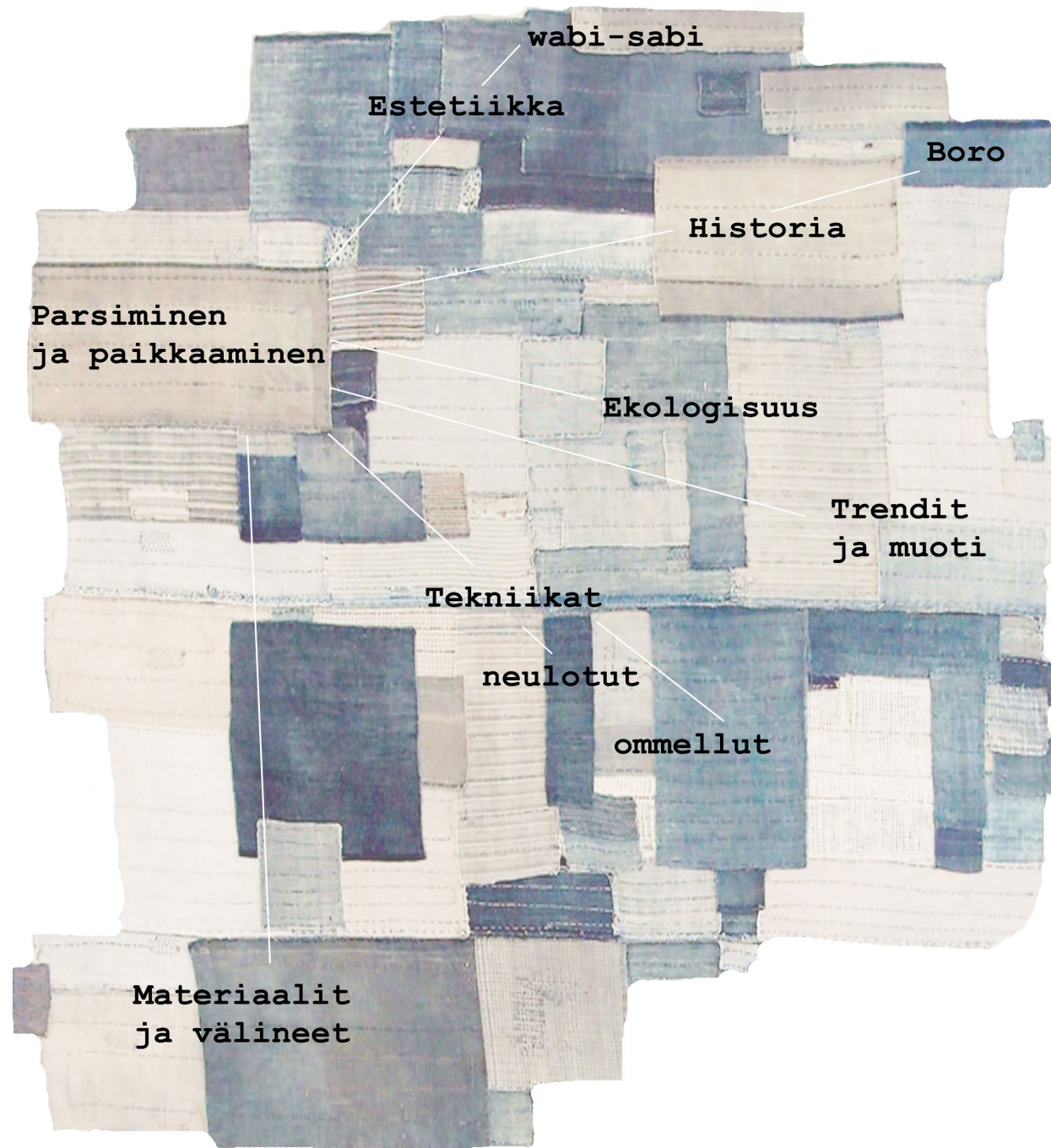
Kuva 1 & 2. Sashikot peittävät tahroja (Falck 2016a).

1.1. Villatakkini, opinnäytetyön lähtökohta

Idea tähän opinnäytetyöhön lähti rakkaasta paljon käyttämästäni villatakista. Neuletakki on sataprosenttista villaa ja se on lämmin ja miellyttävä päällä. Ahkerasta käytöstä johtuen neuletakin etupuolelle ja hihojen kyynärpuolelle kertyi pikkuhiljaa muutama reikä ja useita tahroja, jotka eivät yrityksistäni (ja sappisaippuusta) huolimatta suostuneet irtoamaan.

Vastahakoisuuteni luopua kivasta neuletakista sai minut luovalle tuulelle. Mietin erilaisia tapoja saada tahrat joko poistetuiksi tai peitetyiksi. Päädyin lopulta selailemaan netissä parsimista käsitteleviä nettisivustoja ja ihastelemaan japanilaista parsinta- ja kirjontatekniikkaa sashikoa esitteleviä Pinterest - kuvia. Mieleeni juolahti, että jos kirjon sashiko-tyylisin pistoin tahrojen päälle, huomaako tahroja enää? Aavistukseni oli oikeassa; harvaan kirjatut värikkäät villalangat haaleiden tahrojen päällä muodostivat optisen harhan, jonka ansiosta tahroja ei voinut enää huomata. Tahrojen peitto-operaation jälkeen olen edelleen käyttänyt neuletakkia usein ja mihin tahansa se päällä menenkin, sashiko-parsimat keräävät positiivista huomiota. Neuletakkia on jopa yritetty ostaa päältäni!

Neuletakkia ihailevat reaktiot saivat minut pohtimaan sitä, miksi parsimakohdat koetaan niin viehättävinä. Mikä niiden estetiikassa puhuttelee katsojaa niin, että hän herää niitä ihastelemaan? Yksi syys saattaisi olla, että parsiman yksityiskohtainen pikkutarkkuus on kaunista. Sen lisäksi parsimat tekevät villatakista yksilöllisen ja ainutlaatuisen, joka on nykyisessä massatuotannon kyllästävässä todellisuudessamme pieni, mutta merkittävä poikkeus.

Kuva 3. Viitekehysten taustalla palanen boro-tekstiiliä (Flextiles 2014).

1.2. Viitekehys

Parsiminen asettuu moniulotteisesti käsillä tekemisen kenttään, jossa sillä on oma paikkansa niin osana historiaa ja kädentaitoja, kuin estetiikkaa ja muotiakin. Parsimaan on alun perin lähdetty niukkuudesta kummuneeseen tarpeeseen, josta se on ajan kuluessa kehittynyt omaksi esteettisesti merkittäväksi ilmaisuvälineekseen - tosin nyt jo lähes unohtuneeksi. Nykyihmiselle parsiminen voi edustaa kohtuutta maailmassa, jossa luonnonvarojen tuhlaus on kohtuutonta, sekä hitautta ja hiljentämistä ilmapölyssä, jossa ihanteena on olla tehokas ja nopeatempoinen.

1.3. Käsitteet

Parsiminen / Parsinta käsitteenä tarkoittaa neulalla ja langalla tehtävää tekstiilin korjaamista erilaisia langanpujottelutekniikoita hyväksi käyttäen. Parsinta-käsitteellä on useita alakäsitteitä kuten ”ristikkoparsinta”, ”koristeparsinta” jne.

Parsima on parsittu kohta tekstiilissä.

Boro viittaa historiallisesti japanilaisten maatyöläisten moneen kertaan paikattuihin ja parsittuihin vaatteisiin ja muihin tekstiileihin. Sana tarkoittaa kirjaimellisesti ”ryysyä” (eng. ”rags”) tai ”riepua” (FurugiStar 2011).

Wabi-sabi on japanilainen estetiikkaan liittyvä termi, joka viittaa epätäydellisyyteen, häviävyyteen ja keskeneräisyyteen sisältyvään kauneuteen (Wikipedia 2016b).

Sashiko on japanilainen termi, joka viittaa erityisiin neulalla ja langalla tehtäviin kirjailuihin, joita käytetään myös tekstilien paikkaamisessa ja parsimisessa (Wikipedia 2016e).

Värttinä on langan kehräämiseen käytettävä apuväline, joka käsittää pitkän tikun, jonka toisessa päässä on paino ja kärjessä usein koukku.

Rukki on langan kehräämiseen käytetty laite.

Sidos on järjestys miten kudotussa kankaassa loimi- ja kudelangat kulkevat vaaka- ja pystysuoraan toistensa yli ja ali.

Palkeenkieli L-kirjaimen muotoinen repeämä kankaassa.

Estetiikka on filosofian tieteenhaara, joka tutkii mm. sitä, mitä on kauneus ja miten erilaiset seikat, kuten aistit tai arvot vaikuttavat siihen, mitä pidetään kauniina (Pöyliö 2004).

2. Tekstiilin korjauksen ja valmistuksen historiaa

Tekstiilikuidun muokkaaminen langaksi ja siitä eteenpäin kankaiksi, joista valmistetaan vaatteita ja muita tekstiilejä on historiallisesti ajatellen vaatinut ihmiseltä paljon energiaa. Sen takia huolella valmistettua tekstiiliä ja vaatetta on kannattanut korjata. Nykyaikana olemme tilanteessa, jossa korjaustaidot ovat osittain unohtuneet ja jossa vaatteiden massatuotanto on riistäytynyt käsistä. Tekstiili- ja vaatetusalan ammattilaiset ja entusiastit ympäri maailmaa yrittävät keksiä vaihtoehtoisia ratkaisuja ja toimintatapoja eettisesti ja ekologisesti kestävämmälle pikamuotikulttuurille (Google 2016). Vastauksia ongelmiin voi hakea myös palaamalla katsomaan menneisyyttä. Mitä voisimme oppia menneisyyden hyvistä, mutta unohtuneista toimintatavoista?

2.1. Tekstiilikuidusta vaatteeksi

Historiallisesti ajatellen kankaan valmistaminen ja sen jatkokyöstö vaatteeksi tai muuksi tekstiiliksi on ollut erittäin vaivalloinen ja työläs toimitus. Jos ajatellaan esimerkiksi langasta valmistetun kankaan valmistamista, ei tule välttämättä heti ajatelleeksi, että siihen liittyy kymmeniä työvaiheita, ennen kuin kangas tai siitä valmistettu vaate tai muu tekstiili on kuluttajan saatavilla. Pähkinäkuoressa tällaisen kankaan prosessi etenee suunnilleen seuraavasti: valmistus alkaa siitä, kun kankaan valmistaja valitsee raaka-aineen eli kuidun, mitä hän tahtoo käyttää kankaan valmistamiseen. Kuitu voi olla joko tekokuitu tai luonnonkuitu, luonnonkuiduista se voi olla joko eläimestä tai kasveista peräisin. Tavallisista tekstiileihin käytetyistä kasvikuuduista hyvänä esimerkkinä toimikoon puuvilla. Ennen kuin puuvillakuiduista tehdyn tekstiilin valmistuksessa on päästy pisteeseen, että on voitu alkaa esimerkiksi kutoa tai neuloa itse kangasta, kuidun raaka-aineena toimivan puuvilla-nimisen kasvin on täytynyt kasvaa kahdeksassa viikossa siemenestä korjuukypsäksi puuvillan viljelylle otollisella maaperällä ja ilmastossa (Puuvilla.info 2016). Puuvillan istuttaminen, kasvattaminen, tuholaiten torjunta ja sadonkorjuu ovat kaiketi aivan oma aikaa vaativa prosessinsa, ja vaatii oman tietotaitonsa, jotta kankaan valmistuksessa päästäisiin niin pitkälle, että raakamateriaalia langan valmistamiseen saataisiin kasvista kerättyä. Siinä vaiheessa, kun tekstiilin valmistukseen tarvittavaa lankaa vasta aletaan kehrätä, on tehty jo suuri määrä työtä matkalla kuidun kasvatuksesta valmiiksi tekstiiliksi.

Kauan ennen rukkeja, teollista vallankumousta ja kehruukoneiden keksimistä, ihminen on kehrännyt kuidusta lankaa käsin kiertämällä (Wikipedia 2016b). Myöhemmin, n. 3500 eaa., kehruun avuksi on tullut värttinä (Lady Siobhan 2016), mutta värttinäkin käyttämällä oli langan kehrääminen hidasta. Käsityöläisten pitkäjänteisellä sinnikkyydellä, ja päivästä, viikosta toiseen jatkuvalla vaivannäöllä lankaa on onnistuttu loppujen lopuksi kehräämään sen verran, että kankaan valmistamista langasta on voitu harkita. Suurella vaivalla kehrätty lanka on ollut kankaan valmistuksen arvokas raaka-aine, joka kannatti hyödyntää tarkoin. Rukkien keksimisen jälkeenkään ei langan kehrääminen ollut vielä kovin nopeaa. Vasta ensimmäisten kehruukoneiden saavuttua 1700-luvulla, langan kehräämisestä tuli merkittävästi helpompaa, halvempaa ja langasta paremmin saatavilla olevaa.

Kuidusta kehrätään siis lankaa ja langasta valmistetaan kangasta, kankaasta taas valmistetaan tekstiilejä tai vaatekappaleita eri metodein. Sen lisäksi, jos mietitään vaikka vaatteita ja on tahtonut pukea jotakin yllensä, on vaate pitänyt myös leikata muotoonsa ja ommella. Ellei sitten tehnyt niin kuin muinaiset roomalaiset ja kreikkalaiset miehet ja kietoutunut isoon kangaskappaleeseen eli toogaan (Wikipedia 2016c) tai yrittänyt erilaisin solmuin, soljin ja vöin saada kangasriepua pysymään yllään. Vaatteiden ja muiden tekstiilien ompeleminen on ollut historiallisesti aivan oma työläs lukunsa, koska ompelukone keksittiin vasta 1900-luvulla. Sitä ennen ja tietojemme mukaan ensimmäiset 61 000 vuotta ompeleminen tehtiin käsin neulalla (Wikipedia 2016d).

Kuva 4. Sukkaa parsimassa (Thrift Make Sew 2015).

Kuva 5. Ompelemassa ja parsimassa huhtikuussa 1917
(Wikipedia Commons 2016).

2.2. Korjausompelu ennen ja nyt

Ajatellen kankaan valmistamisen historiaa, on helppo ymmärtää, miksi kankaiden korjaaminen on tuntunut mielekkäältä. Uudet kankaat olivat kalliita, koska niitä oli niin työlästä valmistaa ja kangasta ei aina ollut niin vain saatavilla, joten on ollut järkevämpää ja taloudellisempaa yrittää korjata vanha kangas tai vaate taas käyttökelpoiseksi. Voisi ajatella, että koska vain rikkailla oli varaa ostaa uusia vaatteita vanhojen korjaamisen sijaan, korjattu ja parsittu vaate on sosioekonomisilta tunnusmerkeiltään koettu edustavan vähemmän hyväosaista kansanosaa. Senkin takia korjaamisessa nähtiin usein vaivaa sen eteen, että korjausjälki olisi mahdollisimman näkymätöntä tai jos ei näkymätöntä, edes sievää ja siistiä (Ilona 1945, 190). Rikki menneet polvisukat tai kyynärpäistä puhki kuluneet takit ja villapaidat olivat oman vähävaraisuuden paljastava häpeä, joka oli parasta piilottaa tarkoin. Kirjassa ”Löydä oma tyyli, Eeva” vuodelta 1944 kirjoitetaan ”Mitä köyhempi ihminen on, sitä paremmin hänen tulee pukeutua” ja mainitaan, että vaikka asun ei tarvitse olla kallis, se ei missään nimessä saa olla nuhruinen (Ilona 1945, 24).

Ennen kuin valmisvaatteiden valmistus aloitettiin toden teolla, vaatteet ommeltiin alusta loppuun itse tai teetätettiin räätäleillä ja pukuompelijoilla (NIST Museum 2003-04). Monilla oli tämän vuoksi varaa vain muutamaan asukokonaisuuteen, joiden korjaamisen, muokkaamisen ja muodistamisen eteen nähtiin paljon vaivaa (Studentsewing 2012; Ilona 1945, 191). Jos vaatetta ei kerta kaikkiaan pystynyt enää korjaamaan, tai se oli jäänyt vaikkapa pieneksi, se purettiin osiin ja osia käytettiin uusien vaatekappaleiden valmistamiseen (Kilpiö 1960, 149-154). Toisaalta jo 1960-luvulla ajan henki oli muuttunut niin paljon, että sen aikaisessa kirjassa epäillään, onko vanhan vaateen korjaamisessa ylipäänsä mieltä, jos vaate on kovin kulunut (Kilpiö 1960, 149).

Vaikka sotateollisuuden tarpeisiin valmisvaatteita oltiin tehty jo aiemmin, esimerkiksi Amerikassa naisten vaatteita alettiin kunnolla valmistaa tehtaissa vasta 1920-luvulla (Studentsewing 2012). Valmisvaatteet edustivat edistyksen lisäksi helppoutta ja mutkattomuutta, kun asu oli aiempaan tilanteeseen verrattuna nopeasti vaihdettavissa uuteen. Uusien tekstiilien käyttäminen oli siis aiemmasta poiketen jotain aivan tavatonta ja uusiin tekstiileihin verrattuna huolella tehtyt, mutta haalistuneet, kuluneet ja parsitut vaatteet tuntuivat tavattoman vanhanaikaisilta, ankeilta ja aikansa eläneiltä (Ilona 1945, 190). Viime vuosikymmeninä, jolloin vaatteiden massatuotanto on yleistynyt ja uusien vaatteiden ostamisesta on tullut helppoa ja halpaa, ovat korjausompelelun ja parsimisen hienoudet aivan alkeita lukuun ottamatta, päässeet havaintojeni mukaan unohtumaan. Myöskään parsintaa ammatikseen harjoittavia taideparsijoita ei enää juuri ole. Vaikka Tilastokeskuksen ammattiluokituksesta ”taideparsija” nimikkeenä vielä löytyy (Tilastokeskus 2016), ei esim. verkosta etsimällä suomalaisia taideparsijoita löydy muutamaa enempää.

Kuva 6. Puuvillakehräämö 1909 (OWDNA 2016).

2.3. Vaatteiden massatuotanto ja laadun heikkeneminen

Vuosikymmenten saatossa teollisen tekstiili- ja vaatevalmistuksen sykli on nopeutunut valmistuttajien tuodessa hengästyttävässä tahdissa vaatteita ja tekstiilejä myyntiin. Jos ennen vanhaan vaateyritykset tuottivat vuodessa kahdesta neljään mallistoa, halpamuotiketjut tuovat uusia vaatemaleja myyntiin viikoittain (Saramäki 2014, 23). Syklin nopeutuessa vaatteiden laatu on kärsinyt; tekstiilit, erityisesti vaatteet, valmistetaan halpalaatuisista materiaaleista ja ne suunnitellaan tarkoituksellisesti nopealla tahdilla. Tämän takia valmistuttajilla eikä valmistajilla ole aikaa tai motivaatiota varmistaa, että vaatteet on valmistettu riittävän huolellisesti ja hyvistä materiaaleista. Kriitikistä huolimatta halpalaatuisuus palvelee halpavaatteita myyviä yrityksiä: mitä nopeammin vaatteet kuluvat ja hajoavat, sitä nopeammin kuluttaja astelee kauppaan ostamaan uutta ja tällä logiikalla toimiva kulutus onkin halpamuotiketjujen voittojen lähde.

Verrattuna aikaisempiin vuosikymmeniin keskihintaisten vaatteiden materiaalit ovat nykyään usein huonolaatuisia ja kalliitkin vaatteet saattavat olla huolimattomasti valmistettu (Mitnick 2013). Sen takia vaatteiden korjaaminen ei ole välttämättä järkevää. Viiden euron teepaidat kulahtavat jo muutamassa pesussa ja hiostavan, mutta kylmän akryylineuleen ostanut ei ymmärrettävistä syistä arvosta materiaalia sen vertaa, että jaksaisi ommella neuleesta irronneen napin takaisin paikalleen. Mikä siis avuksi, kun yritämme ratkaista tätä dilemmaa? Vanhan vaatteiden korjaaminen on ekologiselta kannalta järkevämpää kuin uuden ostaminen.

Oma ratkaisuni on ollut, että en osta halpalaatuisista materiaaleista tehtyjä vaatteita ja pyrin ostamaan vaatteet mahdollisimman pitkälle käytettyinä. Sen lisäksi korjaan ja muokkaan kaapistani jo ennestään löytyviä vaatekappaleita, joista monet olen vaihtanut tai saanut ystäviltäni. Tosin vaatteiden laadun täytyy olla tarpeeksi hyvä, jotta korjaaminen ja/tai muokkaaminen tuntuu mielekkäältä. Jotta vaatteiden korjaaminen onnistuu, on vaatteiden korjaamisen tekniikoihin, kuten parsimiseen pitänyt tutustua pintaa syvemmillä.

Kuva 7. Boro - kimono (Szczepanek 2014).

2.4. Mottainai! - Japanilaisten Boro -tekstiilien lyhyt historia

Mottainai on japania ja tarkoittaa vapaasti käännettynä ”mitä tuhlausta!”. Se on vanha buddhalainen fraasi, joka viittaa siihen, kun jokin asia on liian hyvä tai arvokas haaskattavaksi tai pois heitettäväksi. (Taylor 2015.) Sanonta kuvaa hyvin sitä asennetta, millä japanilaiset talonpojat ja kauppiaat korjasivat vaatteitaan, mitkä myöhemmin opittiin tuntemaan nimellä boro. Boro on moneen kertaan paikattu ja parsittu japanilainen tekstiili tai vaate. ”Boro” tarkoittaa kirjaimellisesti ajatellen rääsyä tai riepua, mutta termillä viitataan japanilaisten talonpoikien, käsityöläisten ja kauppiaitten 1600-1800-luvulla pitämiin, useimmiten indigovärjättyihin puuvillasta ja/tai hampusta valmistettuihin vaatteisiin ja kodintekstiileihin. Ne olivat ahkerassa käytössä kuluneet niin paljon, että ne oli paikattu ja kursittu kasaan moneen kertaan ja lukuisista eri kohdista. (Kimonoboy 2016.) Boro - tekstiilit saivat lopullisen ilmeensä vuosikymmenien pituisessa käytössä ja korjauksessa. Usein ne siirtyivät myös sukupolvelta toiselle, eli boro-tekstiiliä saatettiin tavallisesti käyttää jopa pidempään kuin yhden ihmisen eliniän ajan (Furugistar 2011).

Boro - tekstiilit ovat nykyään arvostettuja historiallisia artefakteja ja niillä on oma näyttelynsä Tokion Amuse - museossa (Amuse Museum 2016). Boro-tekstiilistä erityisen tekee sekin seikka, että yhtä tekstiiliä on saatettu korjata pitkän ajan kuluessa useamman ihmisen toimesta ja jopa sukupolvien ajan, liittäen parsien mukaan uuden palan kangasta. Borosta on tullut tällöin eräänlainen historiallinen kerrostuma ja kudelma aikakausista, jossa jokaiseen pistoon, korjattuun paikkaan ja parsimaan liittyy oma tarinansa (Furugistar 2011). Boro-tekstiilit käytettiin aivan loppuun; ensin kankaista valmistettiin vaatteita, kuten kimonoja tai momohiki- nimisiä työhousuja. Loppuun kuluneiden vaatteiden riekaleista valmistettiin laukkuja ja esiliinoja. Kun laukut ja esiliinat muuttuivat korjauskelvottomiksi, niistä revittiin tiskirättejä ja pesuriepuja. (Briscoe 2005.) Siten tekstiilin koko elinkaari tuli hyödynnettyä tavalla tai toisella. Taideparsija Tom of Holland onkin sanonut vaatteista, että vaate ei ole valmis, ennen kuin se on niin loppuun käytetty, ettei sitä voi enää korjata (Davies 2014). Japanilaiset veivät tämän ajatuksen boro-tekstiileissä äärimilleen.

Boro-tekstiilit toimivat siis hyvänä esimerkkinä toisenlaisesta tavasta kohdella tekstiileitä, kaikessa vastakohtaisuudessaan nykyiselle kevytkenkäiselle asenteelle vaatteiden kuluttamista kohtaan. Boro-tekstiilit muistuttavat siitä, että vanha ja kulunut voi olla kaunista ja, että esteettinen arvo ei muodostu pelkästään visuaalisista tekijöistä. Esteettisen kokemuksen voi määritellä myös muiden, esimerkiksi ajan kulumiseen liittyvien arvojen kautta. Kauneus voi olla historian ja tarinoiden kerrostumaa tai tasaisen kulumisen aiheuttamaa harmonista sileyttä. Kauneutta voi olla myös esinettä katsellessa heräävä ajatus siitä, että jokin esine voi olla niin tärkeä omistajalleen, että pois heittäminen sijaan sitä vaalitaan ja huolletaan.

3. Ympäristön arvostaminen kestävän kuluttamisen perustana

Maailmassa valmistetaan vuosittain noin 80 miljardia vaatetta. Kuitua näiden vaatteiden valmistamiseen kuluu vuodessa noin kymmenen kiloa henkeä kohden. (Saramäki 2014, 14.) Määrä on valtava ja tähän määrään ei ole vielä laskettu mukaan muita tekstiilejä, kuten kodintekstiilejä. Sen lisäksi satoja miljoonia kiloja tekstiilejä heitetään pois ja ne päätyvät kaatopaikalle (Saramäki 2014, 15). Kun ennen vanhaan vaatteita käytettiin pitkään ja niitä korjattiin, muokattiin ja muodistettiin, nykyään vaatteet heitetään pois tai kipataan kirpputoreille. On suorastaan tavallista, että vaatetta ei käytetä ostamisen jälkeen kertaakaan, tai vain muutamia kertoja, ennen kuin se saa jo jatkaa matkaa (Saramäki 2014, 23, 37). Kokemukseni mukaan kirpputorit ovat kyllästetty halpamuotiketjujen luomuksilla ja pian saattaa koittaa sekin päivä, jolloin halpavaatteet eivät ole tervetulleita enää kirpputoreillekaan. Kestävästi valmistetun vaateen ja halpamuotivaateen valmistaminen vie kuitenkin suurin piirtein yhtä paljon luonnonvaroja ja energiaa, joten halpamuotiketjujen toivoma nopeata sykliä suosiva kulutuskäyttäytyminen on ympäristölle erittäin tuhoisaa (Saramäki 2014, 23-24). Luontoa ja kestävästä kulutusta ajatellen ostettavan vaateen laadun minimikriteeri tulisi olla, että vaatekappale on jo lähtökohtaisesti tarpeeksi hyvälaatuinen ja niin hyvistä materiaaleista tehty, että sitä maksaa vaivaa korjata tai korjauttaa.

Kuluttamisen ajatukseen liittyy ajatus kierrosta. Mitä nopeammin kulutamme, sitä nopeampi on hankkimisen, käyttämisen ja poisheittämisen sykli. Pois heittämiseen voidaan liittää ajatus välinpitämättömyydestä, koska eihän sitä tule heittäneeksi pois esineitä joista välittää? Kun valitsee olla heittämättä jotakin pois ja hankkimatta uutta tilalle ja päättämällä pitää säilyttämästään esineestä huolta, valitsee samalla välittää esineestä. Tämän ajatuksen edessä voi miettiä omistamiensa esineiden kohdalla, mitkä esineet ovat sellaisia, jotka omasta mielestämme ansaitsevat säilyttämisen ja huolenpidon. Marie Kondo kirjoittaa kirjassaan Konmari - Siivouksen elämänmullistava taika, että meidän tulisi säilyttää ainoastaan sellaiset tavarat, jotka tuottavat iloa (Kondo 2011, 50). Yksinkertaiselta kuulostava ohje sisältää viisauden, joka voi mullistaa koko elämän. Pohtiessamme tarkkaan sitä, mitkä kotimme esineistä tuovat iloa, tulemme samalla valikoineeksi ne esineet, mitkä ovat meille tärkeitä. Nämä esineet ovat samalla sellaisia, joista tahdomme pitää huolta. Vaatteiden kohdalla huolenpito voi tarkoittaa niiden huoltamista ja korjaamista. Ilon linssin läpi tarkastellessa kaapista tursuilevat vaatekasat alkavat ärsyttää. Löytyykö vaatekasasta yhtäkään sellaista vaatekappaletta, joka tuntuisi niin tärkeältä, että sen hajotessa sitä tekisi mieli korjata? Samaa ajatusta ilon tuottamisesta voi soveltaa myös vaatteiden tuotantoon. Jos pikamuoti ei pidemmän päälle tuo iloa niin pikamuotivaateen valmistajalle (eli tehtaassa hikoilevalle ompelijalle) kuin sen käyttäjällekään, onko pikamuotivaateen olemassaolossa mieltä?

On siis tärkeää, että välitämme ympäristöstämme. Kysymys ei ole pelkästään siitä, että välitämme luonnosta tai eettisestä ympäristöystävällisestä tuotannosta, vaan siitä, että otamme kaiken kaikkiaan välittävän asenteen sitä kohtaan, mikä on välittömässä läheisyydessämme. Kun puhun ympäristöstä, en tarkoita pelkästään luontoa tai palasta metsää toisella puolella kaupunkia, vaan kaikkea ympärillämme olevaa. Joskus välittävä asenne tarkoittaa myös luopumista; iloa tuottamattomista tavaroista luopumista, kuluttamisesta luopumista tai sellaisten esineiden valmistamisesta luopumista, joiden voidaan todeta iloa tuomattomuuden lisäksi olevan ympäristölle haitallisia. Toisaalta ne tavarat ja vaatteet mitkä ovat jo valmistettu, tai mitä päätämme valmistaa tai käyttää, ovat jo osa, tai tulevat olemaan osa ympäristöämme ja niihin tulisi suhtautua kunnioittavasti. Ekologisuus ei tarkoita pelkästään sitä, että valmistetaan ekologisesti materiaalista uutta kulutettavaa vaan myös sitä, että valitaan olla kuluttamatta ollenkaan ja käytetään hyväksi ja korjataan jo olemassa olevaa. Kuluttamisesta pidättäytyminen saattaa tuntua kuluttamaan tottuneelle länsimaiselle ihmiselle vaikealta ajatukselta. On tärkeää ymmärtää, että sillä mikä on asenteemme käytettyä ja kulunutta kohtaan, on vaikutusta ympäristön kannalta. Kykymme kohdata hyväksyvästi esineiden luonnollinen kuluminen ja esteettiseltä kannalta vaalia sitä, on asenne, joka suojelee luontoa ja sitä kautta elinympäristöämme.

”Todelliseen tarpeeseen tehty korjaus vaatteessa on kunniamerkki, joka osoittaa sekä ympäristön kunnioittamista että pitkälle kehittynyttä, harkittua tyyliä – hetkellisiä trendihölmöilyjä ei korjata, koska ne eivät edes ehdi kulua ennen trendin haihtumista.”

(Saramäki 2014, 277)

4. Lähtökohtana wabi-sabi: parsima esteettisenä yksityiskohtana ja filosofisena asenteena

Sen lisäksi, että parsiminen on ekologinen ja huokea tapa pitää tekstiili käyttökelpoisena, voi pohtia minkälaista esteettistä arvoa parsimilla voi olla. Voivatko parsimat vaatteissa ilmentää kauneutta, rakkautta ja välittämistä sen sijaan, että niiden ajateltaisiin ilmentävän köyhyyttä, ankeutta ja puutetta? Voiko parsittu tekstiili olla arvokas ja kaunis? Mistä esteettisessä kokemuksessa on kysymys? Sen lisäksi että pikkutarkasti toteutettu parsima on sievän näköinen, se antaa tekstiilille lisää käyttöaikaa. Lankaa ja neulaa voi käyttää kuin sivellintä vapaasti ”maalaten” parsiman paikalleen. Parsiman voi toteuttaa myös niin, että rikkoutunut kohta jätetään selkeästi näkyville tai korjaten se ronskisti ja suuripiirteisesti. Pientä ja sievää, suurta ja ronskia, tai jotain edellä mainittujen väliltä, parsiminen, joka tapauksessa mahdollistaa myös taiteellisen ilmaisun, mikä on helppo unohtaa, jos miettii parsimista vain käytännöllisyyden kannalta. Näin ollen parsima voi tuoda tekstiilille taiteellisenä ilmaisukanavana lisäarvoa.

Ei ehkä tule ajatelleeksi, että kun sanomme jotakin kauniiksi tai rumaksi, tulemme samalla antaneeksi sille arvon. Annamme kohteelle esimerkiksi negatiivisen tai positiivisen arvon sen mukaan, koemme kohteen kauniina tai rumana. Siihen, minkä koemme kauniiksi, vaikuttaa henkilökohtaisten mieltymyksiemme lisäksi se, minkälaisesta kulttuurista olemme kotoisin ja minkälainen historia tällä kulttuurilla on. Esi-isiemme mieltymykset, arvot ja mielipiteet vaikuttavat meihin sukupolvien ketjun kautta. (Pöyliö 2004.) Kauneuden kokemukseen liittyy myös poliittisia ja moraalisia arvoja ja se paljastaa meistä ja yhteiskunnastamme paljon, mitä kutsumme kauniiksi. (Wikipedia 2015.) Ihmisen käsitys kauneudesta on siis kulttuurisidonnaista ja se, miten koemme kauneuden ja estetiikan, kertoo paljon maailmankatsomuksestamme; niistä normeista, joita maailmankuvamme sisältää. (NTIEVA 2016.) Kokemukseni mukaan parsimat herättävät monissa negatiivisia mielenkiintoista pohtia syitä tähän. Uskoisin, että juuret tähän asenteeseen ovat historiassa ja siinä, miten esi-isiemme kokema puute kummittelee mielissämme vielä tänäkin päivänä.

Sarjatuotantovaate on muiden kaltaistensa kanssa identtinen, mutta jokainen vaate rikkoutuu ja kuluu yksilöllisesti. Parsiminen tekee vaatteesta ainutlaatuisen lisäämällä siihen elementin, joita ei muissa massatuotetuissa vaatteissa ole. Koska tekstiilejä ja erityisesti vaatteita on niin helposti ja halvalla saatavilla, vaateen korjaaminen ei ole välttämättömyys. Siitä, että valitsee korjata tekstiilin uuden ostamisen sijaan, tulee arvovalinta. Korjaaminen on myös erityinen huomionosoitus korjattavalle tekstiilille; sen sijaan, että hylkäisimme rikkinäisen vaateen ja heittäisimme sen pois, palautamme sen takaisin käyttöön korjaamalla. Paikkaaminen ja parsiminen toimintana auttavat käyttäjää luomaan henkilökohtaisemman suhteen tekstiiliin, jonka kautta tekstiilin käyttäjä toivottavasti päätyy refleктоimaan tekstiilin ominaisuuksia ja käytettävyyttä kriittisemmin. Jos kyseessä on niin huonolaatuinen tekstiili, että sitä ei kannata korjata, käyttäjä joutuu tämän ajatuksen kanssa kasvokkain, miettiessään kuinka mielekästä korjaamisen aloittaminen on. Olisi hyvä, jos tämä tarkastelun mahdollisesti herättämä kriittisyys ja tietoisuus toimisi tekstiilin käyttäjän kumppanina myös uusia hankintoja tehdessä.

Ajалlemme, jolle ominaista on pikavauhtia saumuroidut trikootekeleet ja lähes orjatyönä muualla teetetyn tuhannet vaatekopiot, se, että valitsee satsata aikaa ja tehdä hitaasti ja hartaudella yksityiskohtaista parsimaa, edustaa poikkeusta. Rikkoutuneen tai kuluneen kohdan paikkaaminen tai parsiminen niin, että korjattu kohta jää selvästi näkyville, voi toimia vastalauseena ajatukselle, että vaatteiden tai tekstiilien täytyisi olla aina uusia tai viimeisimmän muodin mukaisia. Paikatun ja parsitun vaateen käyttäminen voi toimia antiteesinä ja hiljaisena poliittisena protestina kapitalistiselle uutta ja kulutusta ihannoivalle asenteelle.

Kuva 8. Wabi-sabi-henkistä parsintaa (Oko 2016).

4.1. Wabi-sabi

Japanilaiseen kulttuuriin liittyvistä esteettisistä perinteistä ehkä yksi tärkeimmistä on wabi-sabi. Wabi-sabi on moniulotteinen kokoelma japanilaisten kauneuskäsitykseen liittyviä ajatuksia ja arvoja ja se on vaikuttanut merkittävästi myös esimerkiksi japanilaiseen teeseremoniaperinteeseen. Japanilaiset elivät eristyksissä muusta maailmasta noin parisataa vuotta 1600-1800-luvuilla (Wikipedia 2016a) ja tämäkin vaikutti osaltaan siihen, että japanilaisesta estetiikasta kehittyi aivan omanlainen järjestelmänsä, joka eroaa merkittävästi esim. länsimaisesta estetiikan perinteestä. Tärkeimmät estetiikkaan liittyvät ulkopuoliset vaikutteensa japanilaiset saivat kiinalaisilta (NTIEVA 2016). Buddhalaisuus on myös erittäin merkittävä tekijä wabi-sabin taustalla, jopa niinkin paljon, että wabi-sabin aatteiden katsotaan edustavan suoraan zen-buddhismin periaatteita (Wikipedia 2016b).

Wabi-sabin olemusta kuvaa hyvin vanha tarina wabi-sabin japanilaiseen teeseremoniataiteeseen tuonut teeseremoniamestari Sen no Rikyusta, joka nuorena miehenä 1500-luvulla saapui oppiin teeseremoniamestari Takeeno-Joon luokse. Legendan mukaan Takeeno-Jo pyysi Rikyuta siivoamaan ja kunnostamaan puutarhan. Rikyu teki työtä käskettyä ja suurella huolella hoiti puutarhan kuntoon. Työnsä lopuksi hän tarkasteli täydellisen siistiä ja huoliteltua puutarhaa. Jotain vielä puuttui, mutta mitä? Sen no Rikyu käveli kirsikkapuun viereen ja ravisti sitä, jolloin kirsikkapuusta putoili muutamia kirsikankukkia täydellisesti kynitylle nurmikolle. (Griggs Lawrence 2001.) Pudonneet kirsikankukat edustivat olemisen tilapäisyyttä ja katoavaisuutta. Buddhalaiset katsovat tietoisuuden kaiken ohikiitävyydestä ja hetkellisyydestä olevan aina läsnä jollain tavalla ja tämän tietoisuuden toimivan lisää läsnä olemisen kykyä, nöyryyttä ja kiitollisuutta synnyttävänä tunteena. Wabi-sabi- henkisessä estetiikassa on läsnä kaiken olevan katoavaisuudesta muistuttava visuaalinen viite; kolhu, halkeama, sattumanvaraisesti pudonnut kukan lehti puhtaalla pöydällä.

Wabi-Sabi edustaa siis monella tavalla kauneuden ajallista ulottuvuutta. Niitä melankolisia kuihtumisen, kulumisen, kauhtumisen ja särkymisen kaltaisia elementtejä, joita aika tuo kauneuteen. Wabi-sabi- ajattelu suhtautuu hyväksyvästi vanhenemiseen ja arvostaa sitä. Wabi-Sabiin liittyy olennaisesti myös ajatus sattumanvaraisuudesta ja epäsymmetrisyydestä; kuinka kauneus ei aina ole tekemällä tehtyä, vaan voi joskus syntyä sattumalta, kuten Rikyun tarinan sattumanvaraisesti nurmikolle putoilleet kirsikankukat. Wabi-sabimaista kauneutta voivat olla myös vaikkapa ruostepilkut, ajopuu tai lasinsirpale, jonka meren aallot ovat hioneet sileäksi tai tietenkin myös parsima, joka on omanlaisensa ilmaus vanhenemisesta, kulumisesta ja olemisen häviävyydestä. Ylipäänsä sellaiset elementit ovat ominaisia wabi-sabille, jotka edustavat vaatimattomuutta, luonnollisuutta ja hienovaraisuutta ja ovat vastakohtia kiiltäviä ja nukattomia uutuuksia arvostavalle materialismille. Sen lisäksi wabi-sabi puolustaa keskeneräisyyttä ja epätäydellisyyttä näkien niissä kauneutta. Wabi-sabi voidaan myös nähdä eräänlaisena mielenä; kykyä nähdä kauneutta asioissa ja paikoissa, mistä niitä ei heti tulisi etsineeksi. Kykyä hiljentyä yksinkertaisten asioiden ääreen; kykyä kuunnella ja katsella rauhassa, ilman kiirettä. (Griggs Lawrence 2001.)

Wabi-sabi toimikin siis hyvänä viitekehyksenä parsinta-projektilleni. Wabi - sabi elämänasenteena voi mielestäni auttaa suhtautumaan epätäydellisyyteen ja keskeneräisyyteen ja toimia vastalääkkeenä länsimaiselle ajattelutavalle, jossa asennoidutaan kielteisesti kaikkeen mikä muistuttaa vanhenemisesta ja kuolemasta (Ariès 1974, 85). Parsimisessa on kyse vanhojen tekstiilien korjaamisesta hyväksyvässä ja rakastavassa hengessä. Ikä ei ole näille tekstiileille rasite vaan kunniamerkki, jota ne voivat kantaa ylpeänä. Parsiman tarve edustaa ajan kulumista ja olemassaolollaan muistuttaa meitä kaiken katoavaisuudesta. Vanha voi olla kaunista, samoin kuin se epätäydellisyys minkä parsimat vaatteessa paljastavat.

”Käsityöalalla, kuten elämän muillakin aloilla, on huomattavissa hallaöitä, ajanjaksoja, jolloin tehdastuote voittaa kaiken käsintehdyn. Ajan henki ikään kuin turruttaa tiedonkin käsityötaidon tarpeellisuudesta, kunnes jonakin hetkenä havahdutaan huomaamaan tämänkin taidon välttämättömyys.”

(Haavisto 1961, 5)

5. Parsiminen

Sen lisäksi, että paikat ja parsimat ovat hyödyllisiä, voivat ne olla myös mielenkiintoisia. Hyvin ja taitavasti toteutettuina ne ovat kauniita ja siten ne parhaimmillaan parantavat tekstiilin esteettistä arvoa. Parsiminen kiireettömänä toimintana voidaan nähdä myös meditaationa. Paikkaamiseen ja parsimiseen liittyy kuitenkin paljon tekniikoihin ja välineisiin liittyvää tietoa, mitä ilman voi olla vaikea aloittaa. Seuraavaksi esittelen sekä parsimiseen tarvittavia välineitä, että parsimistekniikoita.

Kuva 9. Parsinsieni (SilvanWoodturning 2015).

5.1. Parsimiseen tarvittavia välineitä

Lanka

Parsimisen tärkein väline on neulan lisäksi tietenkin lanka. Langan valinta on huolellinen prosessi. Ensiksi tulisi tietää mitä materiaalia korjattava tekstiili on ja valita lanka sen mukaan. Useimmiten on suotavaa valita samaa materiaalia oleva lanka kuin korjattava tekstiili. Langan paksuus on myös tärkeä seikka. Langan tulisi olla suunnilleen saman vahvuista tai hieman ohuempaa kuin se lanka, millä korjattava kohde on kudottu tai neulottu. Jos mahdollista, parsimiseen kannattaa käyttää samaa lankaa, mistä tekstiili on tehty ellei tahdo esteettisistä syistä tehdä parsimasta erottuvaa. Jos tarpeeksi ohutta lankaa ei ole suoraan saatavilla, voi paksummasta langasta erotella ohuempia pitkiä säikeitä parsimista varten.

Neula

Parsimiseen tarvitaan erikokoisia neuloja, joista valitaan kuhunkin projektiin sopivan kokoinen yksilö langan ja korjattavan kohteen mukaan.

Parsinsieni

Korjattavan kohdan alle asetettava usein puusta tehty tuki ja tausta, jota vasten korjattava kohta parsitaan. Parsinsieni on hyödyllisin useimmiten esimerkiksi villasukan kantapään korjaamisessa kuperan pyöristetyn pintansa takia.

Parsinmuna

Samanlaiseen käyttöön tarkoitettu apuväline kuin parsinsieni, mutta munan muotoinen. Usein parsinmunan pohjaan on kiinnitetty käyttöä helpottava varsi.

Ompelukehys

Yleensä kirjomiseen käytettävä apuväline, johon kangas pingotetaan työskentelyn ajaksi. Toimii myös parsimista helpottavana apuvälineenä silloin, kun parsittava kangas on kudottu. Ompelukehys on hyvä olla olemassa myös silloin kun tahtoo parsia ompelukoneella.

Ompelukone

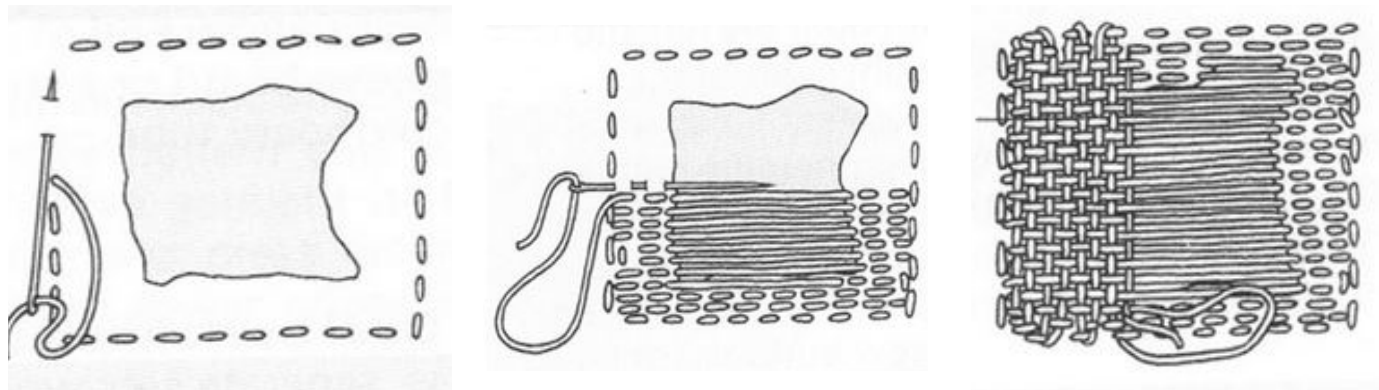
Joissakin ompelukoneissa saattaa olla parsimista varten erityinen parsimistikki ja -asetus (Lorraine 2013) ja erikoisliikkeistä on myös saatavilla paininjalkoja parsimista varten. Ompelukoneella parsima ei näytä yleensä yhtä hienovaraiselta ja parsitusta kohdasta saattaa tulla kova ja jäykkä (Ebben 2005, 51). Toisaalta ompelukoneella parsiminen saattaa olla huomattavasti nopeampaa kuin käsin parsiminen.

Kuva 10. Parsimanäytteitä villapaidassa (Tom of Holland 2014).

5.2. Parsintatekniikoita

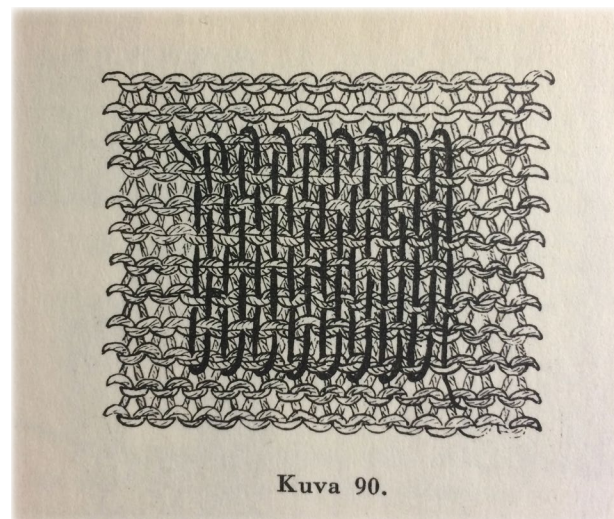
Tekstiili tai vaate voi olla monenlaisilla materiaaleilla ja tekniikoilla tehty. Koska materiaalit voivat tilanteesta ja iästä riippuen rikkoutua eri tavoin, myös parsintatapoja on ajan myötä kehittynyt eri tarpeisiin. Monet näistä seuraavaksi esitellyistä parsintatavoista löysin yli 50 vuotta vanhoista kirjoista. Tavallisin parsinta lienee ristikkoparsinta. Ohjeita ja tietoa ristikkoparsinnasta löytyy suhteellisen runsaasti verkosta sekä suomen-, että esim. englanninkielellä. Monissa vanhoissa kirjoissa parsimistekniikoita käsitellään hyvin lyhyesti ja pintapuolisesti, joka sai minut pohtimaan sitä, onko parsimisen perinteet ennen vanhaan välitetty oppipoika-kisällityylisesti käytännössä tekemällä ja neuvomalla oppikirjojen sijaan. Toinen vaihtoehto on, että vanhoja parsimisaiheisia oppikirjoja ei ole säilynyt tai niitä ei ole säilytetty. Esittelyni ulkopuolelle jää kaikki suoranaiseen paikkaamiseen ja erilaisiin pistoihin ja kirjontaan liittyvät korjaustavat tai esimerkiksi palkeenkielten korjaaminen. Koska paikkaamisen, parsimisen ja kirjomisen kenttä on laaja, seuraavaksi esitellyt tekniikat edustavat siitä vain murto-osaa, mutta toisaalta antavat mielestäni hyvän käsityksen siitä, kuinka moninainen parsimisenkin kenttä on.

Kuvat 11-13. Ristikkoparsintaa 1 (Wartime Housewife 2010).

5.2.1. Ristikkoparsinta / Korinpohjaparsinta

Ristikkoparsinta on parsinnan muodoista tavallisin ja sitä käytetään usein esim. villasukan kantapään korjaamiseen (Ollila 1945, 17). Se toimii hyvin myös kudotun kankaan parsimiseen ja on kaiken kaikkiaan hyvä monikäyttöinen perusparsima. Rakenteellisesti ajatellen ristikkoparsinta on kudottua palttinaa, jossa lankaan pujotetun neulan avulla luodaan ensiksi korjattavan tai peitettävän kohdan päälle tai keskelle loimi, jonka jälkeen sama (tai eri) lanka toimii kuteena lankaa viettäessä neulan avulla vuorotellen loimilangan yli ja ali. (Setälä & Setälä 1939, 33-35.)

Kuva 14. Etupistoparsinta ehkäisee kulumista. (Teerisuo 1952).

5.2.2. Etupistoparsinta

Etupistoparsinta on reikiä ehkäisevä ja vahvistava parsinnan muoto. Se tehdään yleensä nurjalle puolelle neuleisiin kohtiin, jotka ovat erityisen rasituksen kohteena ja kuluvat erityisen paljon (Ollila 1945, 16), kuten kyynärpäihin. Parsima tehdään nimensä mukaisesti etupistoin, joko neuleen suunnan mukaisesti tai vinottain pujottelemalla etupistot säännöllisesti silmukoiden ali ja läpi.

Kuvat 15-17. Merimiesvillapaita. Napit ennen ja jälkeen (Falck 2016b).

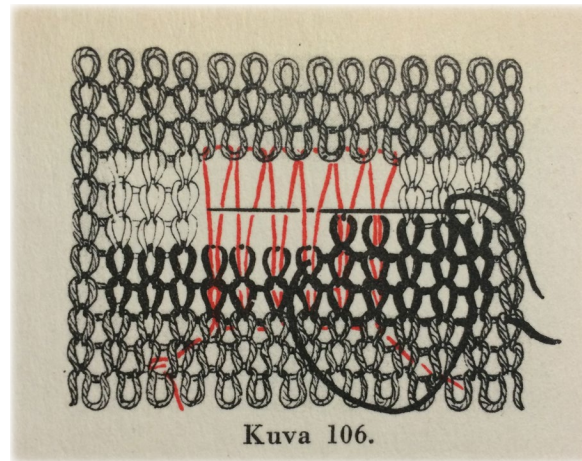
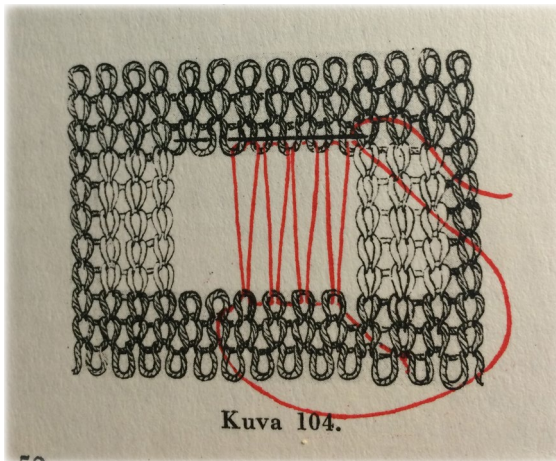
Kuvat 18-23. Reiät ja parsimat ennen ja jälkeen. Hihansuissa päädyin tekemään ristikkoparsiman reikien päälle. Kainalon reiässä istutin ristikkoparsiman reiän sisään. Parsiman istuttaminen oli vaikea tehdä niin, että parsimasta tulee siisti ja symmetrinen (Falck 2016c).

Projekti: Merimiesvillapaita

Ystävältäni lahjoituksena saama neule on 100% puhdasta uutta villaa ja yleisilmeeltään ryhdikäs ja hyväkuntoinen. Villapaitaan oli kuitenkin ajan saatossa ilmestynyt muutamia pieniä reikiä, jotka olivat halkaisijaltaan n. 1-2 senttiä ja toisen hihan resoriin pitkäksi venähtänyt silmäpako. Reiät kaipasivat korjaamista, sekä käytön kannalta, jotteivät reiät käytössä venähtäisi suuremmiksi, että villapaidan yleisilmeen kannalta, jotta villapaita näyttäisi taas siistiltä.

Napit villapaitaan vaihdoin heti ensimmäiseksi, koettuani, että villapaidan vanhat napit eivät korostaneet villapaidan parhaita puolia. Vanhat väärän sävyiset valkoiset napit saivat siis lähteä ja tilalle ompelin kullanväriset vintage - metallinapit. Kun se oli hoidettu pois alta, oli aika pohtia kullekin korjattavalle kohdalle parasta korjausmetodia. Päädyin siihen, että silmäpako - kohta on helpointa korjata ohuella virkkuukoukulla nostamalla pudonnut silmukka takaisin paikalleen. Kahdelle muulle reiälle valitsin korjausmetodiksi jo hyvin tunteamani ristikkoparsinnan.

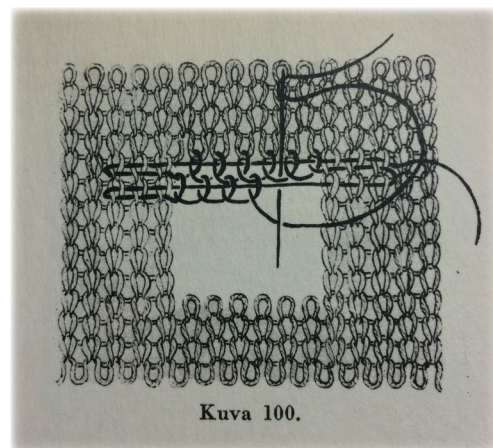
Korjauslangan värin valinta on vaikeampaa kuin luulisi, koska tarkoituksena on kuitenkin tuoda villapaidalle lisäarvoa, eikä pilata sitä. Olen huomannut, että on tapauskohtaista, kannattaako parsittua kohtaa joko korostaa, tai häivyttää. Pohdintani kohteena oli siis, valitsisinko korjauslangan väriksi villapaidan värisen langan, joka sulautuu osaksi villapaitaa, vai päättäisinkö korostaa parsittua kohtaa jonkun muun värisellä langalla ja jos, niin minkä värin valitsisin? Päädyin lopuksi yksinkertaiseen valkoiseen villalankaan, joka kuitenkin tarkemmin katsottaessa erottuu hyvin villapaidasta. Parsimista tuli niin pienikokoisia ja lanka oli niin ohutta, että hyvä valaistus ja vakaa käsi olivat tarpeen.

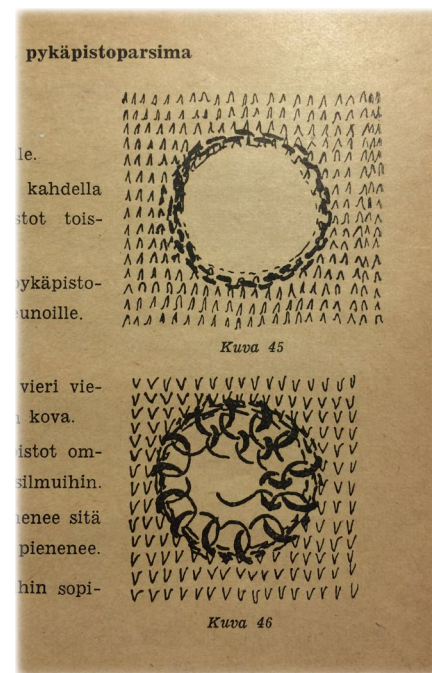
Kuvat 24-25. Silmukkaparsinta (Teerisuo 1952).

5.2.3. Silmukkaparsinta

Silmukkaparsinta on neuleen parsintatapa, jossa imitoidaan nurjia ja oikeita silmukoita parsittavan kohdan päälle ompelulangasta tehtyyn tukilankaan (Setälä & Setälä 1939, 36). Tapa on hyvä silloin, kun tahdotaan, että parsitusta kohdasta tulee mahdollisimman huomaamaton ja se toimii erityisen hyvin silloin kun on käytettävissä mahdollisimman samanlaista tai parhaimmassa tapauksessa samaa lankaa korjaamiseen kuin mistä neule on tehty. Toisaalta silmukkaparsima voisi olla hauska tehdä myös täysin erivärisellä langalla ja luoda neuleeseen näin mielenkiintoista pintaa. Silmukkaparsima toimii parhaiten paksumpaan neuleeseen paksummalla langalla tehtynä, koska hyvin ohuen neuleen silmukoiden jäljentäminen saattaa vaatia suurennuslasia onnistuakseen.

Kuva 26. Pykäpistoparsima sopii erityisesti neuleeseen (Teerisuo 1952).

Kuva 27. Pyöreä pykäpistoparsima (Ollila 1944).

5.2.4. Pykäpistoparsinta

Pykäpistoparsintaa käytetään erityisesti neuleiden korjaamiseen ja sillä voi hyvin korjata myös pyöreän reiän (Ollila 1945, 25). Yksinkertaistettuna pykäpistoparsinnassa reikä neulotussa pinnassa korjataan niin, että joka toisella kerroksella vedettävään tukilankaan pujotellaan neulan avulla ns. pykäpistoja (Ollila 1945, 19-21).

Kuva 28. "Darning sampler" eli koristeparsimanäytteitä vuodelta 1841 (Wikipedia Commons 2016b).

5.2.5. Koristeparsinta

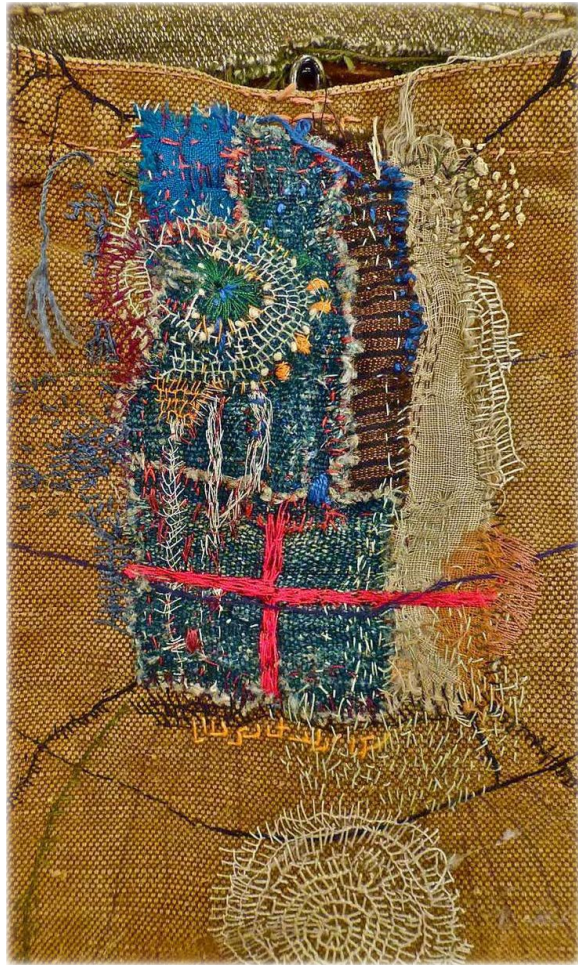
Koristeparsinnasta ei löytynyt suomenkielisestä verkosta tai kirjallisuudesta tietoa. Hakusanalla "decorative darning" löytyy kuitenkin englanninkielellä netistä useita tekstejä ja kuvia. Koristeparsinta on itse keksimäni suora suomennos englanninkielisestä termistä. "Decorative darning" eli koristeparsinta viittaa joka tapauksessa parsimistapaan, jossa korjattava kohta vahvistetaan ja peitetään joko kirjoamalla tai muilla koristeellisilla pistoilla.

5.2.6. Ompelukoneparsinta

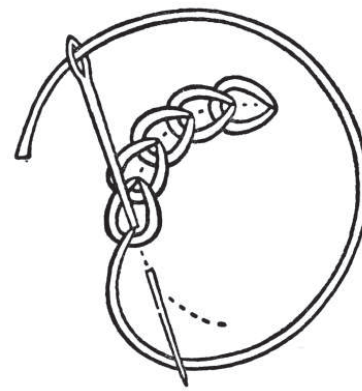
Parsiminen ja kuluneen kohdan vahvistaminen onnistuu myös ompelukoneen avulla (Marttaliitto ry 1994, 26). Ompelukoneen avulla on kätevää parsia kudottuja kankaita tai ylipäänsä materiaaleja, jotka eivät jousta. Trikoon parsiminen ompelukoneella saattaa aiheuttaa parsimiskohdan kiristymisen ja kuroutumisen. Ompelukoneella parsiessa voi olla hyvä idea laittaa parsimisen tueksi parsittavan kohdan alle ohut tukikangas, joka tukee parsittavaa kohtaa. Jos tahtoo irrotella, taustaksi voi myös laittaa esimerkiksi leivinpaperia ja ommella siihen päälle ja ompelun lopuksi leivinpaperi revitään pois, jolloin jäljelle jää pelkästään reiän täyttävät ompeleet.

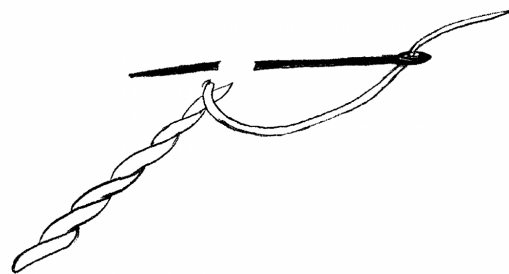
Kuva 29. Ompelukoneen paininjalka parsimista varten (Sewing Machine Sales 2016).

Kuva 30. Parsintaa vapaasti sekatekniikalla (Ramirez 2015).

Kuva 31. Ketjupisto (Elli-neiti 2010).

Kuva 32. Varsipisto (Nyström 2016).

5.2.7. Vapaaparsinta

Vapaaparsinnalla tarkoitan tässä yhteydessä parsintatapaa, jossa ei käytetä mitään tiettyä tekniikkaa, mutta tavoite on silti ollut rikkoutuneen kohdan korjaaminen. Vapaaparsinnalle ominaista on, että tekniikoita voi käyttää vapaasti ja yhdistelymahdollisuudet ovat loputtomat. Vapaaparsintatekniikkana erinomainen on esimerkiksi suurten alueiden parsiminen ompelukoneella tai etupistoilla.

5.2.8. Ketjupistoparsinta

Kirjasta Hoida oikein vaatteesi (Teerisuo 1952, 47) löytyy lyhyt maininta ketjupistoparsimasta, mutta ei tarkempaa selitystä siitä, miten tehdä se. Internetin syövereistä löytyi kuitenkin englanninkielinen sivu, jossa neuvottiin miten tehdä ketjupistoparsima balettiosan kärkeen (Pointe Shoes Online 2016). Parsiman nimi tulee tietenkin tavasta käyttää ketjupistoa parsimisen perustana. Ketjupistoin parsittu kohta vaatii kuitenkin taustan tueksi kangspalan eli itse ketjupistoilla paikattavaa kohtaa ei voi täyttää.

5.2.9. Varsipistoparsinta

Samaisesta kirjasta Hoida oikein vaatteesi (Teerisuo 1952, 47) ja samaiselta sivulta kuin edellinen ketjupistoparsima, löytyy maininta myös varsipistoparsimasta. Tästä parsimatyyppistä en löytänyt muualta tietoa, edes englanninkielellä, mutta oletan, että kyse on samanlaisesta tekniikasta kuin ketjupistoparsiman kohdalla: vieri viereen ommelluista varsipistoriveistä syntyy tikattu paikka korjattavan kohdan päälle. Myös tässä tapauksessa korjattavan kohta täytyy vahvistaa alta kangastilkulla

Kuva 33. Neuletakki ja kultalankaa (Falck 2016d).

Projekti: Kintsugi villatakissa

Kintsugin aatteellinen tausta nousee wabi-sabin perinteestä (Basken 2014). Kintsugi on japania ja tarkoittaa “kultaista liitosta” (Smith 2015). Kintsugi- tekniikassa rikkoutunut keraaminen kulho tai muu esine korjataan käyttämällä kultaa, hopeaa tai platinaa halkeaman liitoksena ja peittämiseen. Lopputuloksena on entistäkin kauniimpi esine, joka kantaa kullattua merkkiä omasta historiastaan. Kintsugin taustalla on vastaavanlainen ajatus kuin wabi-sabissa, että epätäydellisyyttä ei tarvitse peittää, vaan sitä voi jopa korostaa. Kullattu halkeama on buddhalaisen uskomusjärjestelmän mukainen muistutus katoavaisuudesta ja siitä, että maailma sellaisena kuin sen tunnemme, on jatkuvan muutoksen alla; mikään ei ole pysyvää. (Wikipedia 2016f.)

Löysin roskalaatikosta vanhan mustan neuletakin, joka on 100% villaa. Neuletakki kurjassa kunnossa. Neuletakin neulos vasemman hihan kyynärpään kohdalta oli hiutunut ohueksi ja kohtaan oli myös päässyt syntymään reikä. Oikean hihan hihansuussa oli repeämä. Joidenkin nappien alta oli neulos revennyt ja yksi nappi oli pudonnut pois. Ajattelin kuitenkin, että huolellisen pesun jälkeen neuletakkia voisi ehkä vielä korjata. Kun olin säilönyt pestyä neuletakkia muutaman viikon työpöydälläni samalla tehden tutkimusta opinnäytetyötäni varten, törmäsin kintsugiin. Sain idean, että mitä jos kintsugia olisikin tekstiilissä niin, että kultaa edustaisi kullanvärinen lanka, jolla parsima tehtäisiin.

Tätä kirjoittaessani projekti odottaa vielä toteutumistaan, mutta uskon, että lopputuloksesa voi tulla kaunis ja vähintäänkin mielenkiintoinen. Villatakilla on joka tapauksessa vielä elämää jäljellä.

Kuva 34. Kintsugi - kulho (Single Most Thing 2014).

Kuva 35. Sashiko - parsintaa pintaa vahvistamassa (The Bandanna Almanac 2014).

Kuva 36. Sashiko - kirjontaa (About.com 2016).

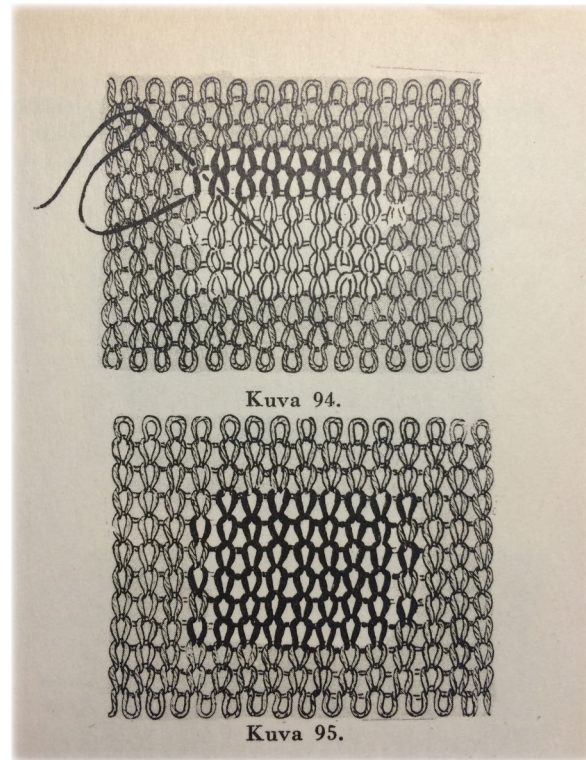
5.2.10. Sashiko

Sashiko on japanilainen kirjonta- ja parsintatekniikka. Sashikolla on pitkät perinteet japanilaisessa kulttuurissa ja vaikka tietoa siitä, kuka sashikon on keksinyt ei ole, sashikosta on viitteitä Japanin kulttuurihistoriassa aina 1600-luvulta saakka (Briscoe 2005, 8). Arvellaan kuitenkin, että buddhalaismunkit ovat parsineet sashiko-tyyliin jo 600-700-luvuilla (Hörling & Takahashi 2013, 7). Sashiko on siis alun perin syntynyt tarpeesta vahvistaa ja parsia tekstiilejä ja sashikoa löytyykin jokaisesta boro-tekstiilistä. Siitä myöhemmin n. 1700-luvulla on sashikosta kehittynyt myös tekstiilien koristelu- ja kirjontatapa (Hörling & Takahashi 2013, 7). Sashikon perusidea on yksinkertainen; pitkällä neulalla ommellaan useita etupistoja kerrallaan geometrisen kaavion mukaan. Sashiko voi koostua myös yksinkertaisista edestakaisin kulkevista etupistoriveistä.

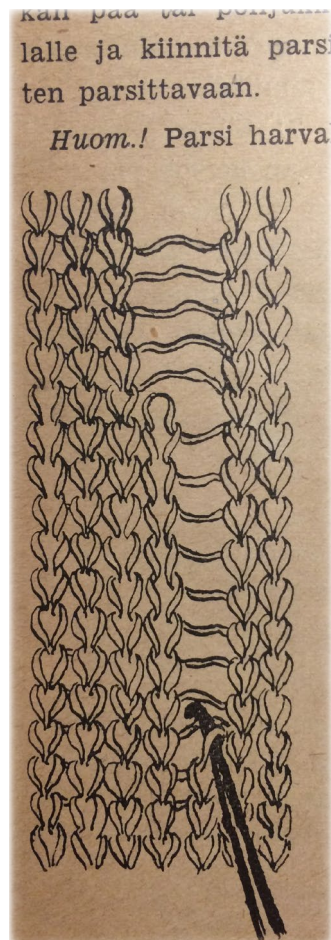

Kuva 37. Sashiko ja kulumaa (Shackleton 2014).

Kuva 38. Silmukoiden jäljentäminen neuleessa langan ja neulan avulla (Teerisuo 1952).

Kuva 39. Silmukan nostaminen kirjasta Miten parsin ja paikkaan vuodelta 1945 (Ollila 1945).

Kuva 40. Silmukan voi nostaa mm. virkkuukoukulla tai neulepuikolla (Falck 2016e).

5.2.11. Silmukoiden jäljentäminen

Silmukoiden jäljentämistä käytetään neulotuissa pinnoissa ja se toimii parhaiten kohtaa vahvistavana tapana silloin kun neulepinta on jo kulunut, mutta ei vielä kokonaan puhki. Silmukkaparsinnassa neulan ja langan avulla imitoidaan neulottua pintaa jäljentämällä sitä ompelemalla jo neulotun pinnan päälle (Ollila 1945, 17-18). Silmukkaparsintaa käytettiin myös ennen vanhaan uusissakin neuleissa kohdissa, joista tiedettiin jo etukäteen niiden joutuvan kovan kulutuksen kohteiksi, esim. täysvillaisen neuletakin kyynärpäissä.

5.2.12. Pudonneen silmukan nostaminen

Irtaantuneen silmukan nostaminen takaisin paikalleen on parsintatavoista ehkä yksinkertaisin. Jos neuleesta on pudonnut silmukka, sen nostaminen takaisin paikoilleen onnistuu helposti esim. virkkuukoukun avulla, kunhan pysyttelee tarkkana siinä, kummalta puolelta nostaa silmukan; eli tuleeko nostetusta silmukasta nurja vai oikea (Ollila 1945, 17). Aina ei silmukan nostaminen riitä korjaamaan neuletta, vaan neuleeseen jää silti vielä reikä. Reiän voi paikata silmukan nostamisen jälkeen esim. ristikko- tai pykälistoparsimalla.

5.2.14 Parsiminen näkymättömästi

Parsiminen mielletään usein näkyviksi paikoiksi ja parsituiksi kohdiksi. Parsimat voidaan kuitenkin tehdä myös niin, ettei niitä juuri erota alkuperäisestä kankaasta. Esimerkiksi Lontoossa toimii edelleen räätäleitä, jotka tarjoavat palveluita, joissa vahingoittunut tekstiili korjataan jälkiä jättämättä (British Invisible Mending Service 2016a). Tällainen korjaaminen vaatii usein erittäin pikkutarkkaa työtä, koska esimerkiksi kudotussa kankaassa reiän paikkaaminen vastaavalla kangaspalalla vaatii lankojen pujottamista yksitellen alkuperäisen kankaan sidoksen mukaisessa järjestyksessä. Vaatetuskankaiden langat ovat usein erittäin ohuita ja kankaan loimessa voi helposti olla rivissä kymmeniä lankoja sentillä. Joskus tällä tavalla korjaaminen vaatii niin paljon pikkutarkkaa työtä ja kestää niin kauan, että uuden tekstiilin ostaminen tulee vanhan tekstiilin korjaamista halvemmaksi (Invisible Mending Service 2016b).

6. Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön kuluessa olen pohtinut sitä, mikä voisi olla parsimisen merkitys maailmassa, jossa tekstiilejä on niin runsaasti uutena saatavilla. Ennen vanhaan parsiminen oli tarpeesta noussut välttämättömyys, koska kankaat olivat kalliita ja niitä oli vaivalloista valmistaa. Nykytilanne on enemmän tai vähemmän päinvastainen ja tekstiilejä on pikamuotikulttuurin takia saatavilla yllin kyllin. Parsimisen mahdollinen uusi rooli ja hyöty tässä kentässä olisi vähentää tekstiilien kulutuksen tarvetta samalla tarjoten esteettisen yksilöllisen ilmaisun välineen, jonka voidaan nähdä myös edustavan vastalauseita nykyiselle kulttuurille.

Kulttuurilla ja historialla on merkitystä sen suhteen, minkä koemme kauniina ja arvokkaana. Olen esittänyt aatteellisen ja esteettisen viitekehyksen sille, mikä voisi olla asenteemme kulunutta kohtaan sen sijaan, että ihannoimme uutta. Japanilainen wabi-sabi filosofisena aatteena voi tarjota viitekehyksen hyväksyvämmälle asenteelle, koska wabi-sabimainen asenneilmasto suhtautuu myönteisesti epätäydellisyyteen, keskeneräisyyteen ja kulumiseen.

Olen lainannut kirjallisuutta sekä kirjastosta, että ystäviltäni ja tutkinut blogikirjoituksia ja artikkeleita verkossa yrittäessäni ottaa selvää, mitä parsimisesta on kirjoitettu ja kirjoitetaan. Tutkimukseni lomassa olen tullut huomaamaan, että nykykirjallisuudesta on ajan saatossa pudonnut pois monia tapoja parsia, vaikka toisaalta kuvia historiallisista parsimisnäytteistä ja parsimisohjeita tavallisimmille parsimistavoille, kuten ristikkoparsinnalle liikkuu netissä jonkin verran. Pohdinnan lisäksi olen esitellyt löytämiäni parsimistapoja ja antanut alustavia vinkkejä parsimisen aloittamiseen.

Erilaisia tapoja parsia ja paikata tekstiilejä on paljon. Valtaosa näistä tavoista ovat kuitenkin tavalla tai toisella unohtuneet. Näitä unohtuneita tapoja voisi palauttaa takaisin tietoisuuteen ja mielestäni tekstiilien parsimis- ja korjaamistapoja kokoavalle nettisivulle tai kirjalle olisi tarve. Käytännöllisyytensä lisäksi parsimat ovat parhaimmillaan kauniita ja mielenkiintoisia. Parsimat tekevät vaatteesta uniikin ja tarjoavat tekijälleen itseilmaisun välineen. Hyväksyvämpi asenne kulumista, ikääntymistä ja epätäydellisyyttä kohtaan tukee vastuullista kuluttamista ja tuo oman vastineensa ekologisten kysymysten kenttään.

Lähdeluettelo

Tekstilähteet

Amuse Museum 2016. Miraculous Textile Art “BORO”. Amuse Museum.
<https://www.amusemuseum.com/english/boro/index.html> (Luettu 5.4.2016)

Ariès, Philippe 1974. Western Attitudes Toward Death from the Middle Ages to the Present. London: Marion Boyars Publishers Ltd.

Basken, Amy 2014. Wabi-Sabi: The beauty of our scars.
<http://conqueringchd.org/wabi-sabi-beauty-scars/> (Luettu 18.4.2016)

Briscoe, Susan 2004. The Ultimate Sashiko Sourcebook – Patterns, projects and inspirations. Krause Publications.

British Invisible Mending Service Ltd 2016a. What is invisible mending. British Invisible Mending Service <http://www.invisible-mending.co.uk/> (Luettu 10.4.2016)

British Invisible Mending Service Ltd 2016b. Why Repair. British Invisible Mending Service <http://www.invisible-mending.co.uk/whyrepair.asp> (Luettu 10.4.2016)

Davies, Kate 2014. A chat with Tom of Holland. Kate Davies Designs. <https://katedaviesdesigns.com/2014/04/20/a-chat-with-tom-of-holland/> (Luettu 15.12.2015)

Ebben, Katie 2005. Make Do & Mend. London: Conran Octopus Ltd.

Furugistar 2011. Boro: Japanese Folk Fabric. Japanese Vintage and Antiques. <https://furugistarjapan.wordpress.com/2011/02/18/boro-japanese-folk-fabric/> (Luettu 5.4.2016)

Griggs Lawrence, Robyn 2016. Wabi-Sabi: The Art Of Imperfection. UTNE Reader Mind & Body. <http://www.utne.com/mind-and-body/wabi-sabi.aspx> (Luettu 12.4.2016)

Google 2016. Alternatives to fast fashion.
<https://www.google.fi/#q=alternatives+to+fast+fashion> (Luettu 16.4.2016)

Haavisto, Eeva 1961. Tyttöjen käsityöt. Porvoo: Werner Söderström

Hörling, Anna & Takahashi, Rieko 2013. SASHIKO Japanskt bröderi för alla. Tukholma: Berghs Förlag AB.

Ilona 1945. Löydä oma tyylisi, Eeva. Helsinki: Sanoma Oy

Kilpiö, Pirkko 1960. Vanhasta uutta. Helsinki: Otava.

Kimonoboy 2016. A Short History of Japanese Textiles. Japanese Textile History. https://www.kimonoboy.com/short_history.html (Luettu 5.4.2016)

Lady Siobhan nic Dhuinnshleibhe 2016. A History and Evolution of Spinning. Known Whorl Spinners of Atlantia <http://kws.atlantia.sca.org/spinning.html> (Luettu 30.3.2016)

Marttaliitto ry 1994. Penninvenyttäjän vaateaatteet. Helsinki: Marttaliitto ry.

Mitnick, Sarai 2013. The decline of mid-range clothing. Colette.
<https://blog.colettehq.com/inspiration/the-decline-of-mid-range-clothing> (Luettu 12.4.2016)

NIST Museum 2004. Short History of Ready-Made Clothing. Standardization of women’s clothing. <https://studentsewing.wordpress.com/2012/03/08/history-of-clothing-repair/> (Luettu 30.3.2016)

Ollila, Aino & Teerisuo, Irja & Kautonen, Alvi & Grotenfelt Irja & Olki, Mary 1944. Miten parsin ja paikkaan. Helsinki: Helsingin Marttayhdistys.

Pointe Shoes Online 2016. How to darn pointe shoes. Shoe preparation and care.
<http://www.pointeshoesonline.com/how-to-darn-pointe-shoes/> (Luettu 11.4.2016)

Pöyliö, Lea 2004. Johdatus estetiikan käsitteisiin. Filosofia.
<http://www.peda.net/veraja/projekti/centraali/jao/ryhma3/lp> (Luettu 15.4.2016)

Saramäki, Rinna 2014. Hyvän mielen vaatekaappi. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Setälä, Salme & Setälä, Vilho 1939. Oma vaatevartiani. Helsinki: Otava.

Smith, Sophia 2015. The Japanese Art of Recognizing Beauty in Broken Things. Make: We are all makers. <http://makezine.com/2015/08/17/kintsugi-japanese-art-recognizing-beauty-broken-things/> (Luettu 18.4.2016)

Studentsewing 2012. History of clothing repair. Studentsewing.
<https://studentsewing.wordpress.com/2012/03/08/history-of-clothing-repair/> (Luettu 30.3.2016)

Taylor, Kevin 2015. Avoiding waste with the Japanese concept of “mottainai”. ABC Radio National <http://www.abc.net.au/radionational/programs/philosopherszone/avoiding-waste-with-the-japanese-concept-of-’mottainai’/6722720> (Luettu 12.4.2016)

Teerisuo, Irja 1952. Hoida oikein vaatteesi. Helsinki: Werner Söderström.

Tilastokeskus 2016. 7533 Koru- ja muut tekstiiliompelijat. Ammattiluokitus 2010.
<http://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/7533.html> (Luettu 16.4.2016)

University of North Texas College of Visual Arts and Design NTIEVA 2016. Japanese Aesthetics, Wabi-Sabi, and the Tea Ceremony. Asian/Asian American Art and Culture https://ntieva.unt.edu/download/teaching/Curr_resources/mutli_culture/Japan/Aesthetics/Japanese%20Aesthetics_Wabi-Sabi_Tea%20Ceremony.pdf (Luettu 11.4.2016)

Lorraine, Vicki 2013. Darning using your sewing machine. Lefthanded Notions.
<http://www.lefthandednotions.com/2013/11/darning-using-your-sewing-machine.html> (Luettu 11.4.2016)

Wikipedia 2015. Estetiikka.
https://fi.wikipedia.org/wiki/Estetiikka#Esteettisi.C3.A4_kysymyksi.C3.A4 (Luettu 16.4.2016)

Wikipedia 2016a. Japanin kulttuuri. https://fi.wikipedia.org/wiki/Japanin_kulttuuri (Luettu 14.4.2016)

Wikipedia 2016b. Wabi-Sabi. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wabi-sabi> (Luettu 1.4.2016)

Wikipedia 2016c. History of clothing and textiles.
https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_clothing_and_textiles (Luettu 1.4.2016)

Wikipedia 2016d. Sewing needle. https://en.wikipedia.org/wiki/Sewing_needle (Luettu 29.3.2016)

Wikipedia 2016e. Sashiko. https://en.wikipedia.org/wiki/Sashiko_stitching (Luettu 16.4.2016)

Wikipedia 2016f. Kintsugi. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kintsugi> (Luettu 18.4.2016)

Kuvalähteet

Kuvat 1-2. **Falck, Aino 2016a.** Sashikot peittävät tahroja.

Kuva 3. **Flextiles 2014.** Palanen Boro - tekstiiliä.
<https://flextiles.wordpress.com/tag/boro/> (Luettu 25.3.2016)

Kuva 4. **Thrift Make Sew 2015.** Sukkaa parsimassa.
<https://thriftmakesew.wordpress.com/2015/10/27/fashion-history-utility-clothing/> (Luettu 21.3.2016)

Kuva 5. **Wikipedia Commons 2016a.** Ompelemassa ja parsimassa huhtikuussa 1917.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sewing_and_darning.jpg (Luettu 21.3.2016)

Kuva 6. **Old West Durham Neighborhood Association OWDNA 2016.** Puuvillakehräämö 1909.
<http://oldwestdurham.org/old/History/history15.htm> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 7. **Szczepanek, Stephen 2014.** Boro kimono. <http://www.pri.org/stories/2014-06-26/some-japanese-will-pay-4500-old-missouri-prisoner-uniform-me-i-collect-japanese> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 8. **Oko, Junko 2016.** Wabi-sabi. <http://grasshoppersense.tumblr.com/post/46704863975/junko-oko-woky-shoten-mended-boro> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 9. **SilvanWoodturning 2015.** Puinen parsinsieni.
<https://uk.pinterest.com/pin/461900505508076323/> (Luettu 21.3.2016)

Kuva 10. **Tom of Holland 2014.** Parsimanäytteitä villapaidassa. <https://tomofholland.com/tag/darning/> (Luettu 22.3.2016)

Kuvat 11-13. **Wartime Housewife 2010.** Ristikkoparsintaa. <http://www.wartimehousewife.com/2010/01/strictly-come-darning/> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 14. **Teerisuo, Irja 1952.** Etupistoparsinta.

Kuvat 15-17. **Falck, Aino 2016b.** Merimiesvillapaita. Napit ennen ja jälkeen.

Kuvat 18-23. **Falck, Aino 2016c.** Reiät ja parsimat ennen ja jälkeen.

Kuvat 24-25. **Teerisuo, Irja 1952.** Silmukkaparsinta.

Kuva 26. **Teerisuo, Irja 1952.** Pykäpistoparsinta.

Kuva 27. **Ollila, Aino 1944.** Pyöreä pykäpistoparsinta.

Kuva 28. **Wikipedia Commons 2016b.** Koristeparsimanäytteitä vuodelta 1841.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:C._Keiber_-_Darning_sampler_-_Google_Art_Project.jpg
(Luettu 22.3.2016)

Kuva 29. **Sewing Machine Sales 2016.** Ompelukoneen paininjalka parsimista varten. <http://www.sewingmachinesales.co.uk/sewingmachineparts/feet/universal-embroidery-darning-foot.htm>
(Luettu 18.4.2016)

Kuva 30. **Ramirez, Marisa 2015.** Parsintaa sekatekniikalla.

<http://marisa-ramirez.tumblr.com/tagged/junko+oki/page/2> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 31. **Elli-Neiti 2010.** Ketjupisto. <http://elli-neidin-unelmia.blogspot.fi/2010/06/keskiajan-kirjonta.html> (Luettu 11.4.2016)

Kuva 32. **Nyström, Satu 2016.** Varsipisto. <http://www.meillakotona.fi/tee-itse/askartelu-ja-kasityot/tee-kirjottu-tekstitaulu> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 33. **Falck, Aino 2016d.** Neuletakki ja kultalankaa.

Kuva 34. **Single Most Thing 2014.** Kintsugi - kulho.

<https://singleworstthing.wordpress.com/2014/09/20/repair/> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 35. **The Bandanna Almanac 2014.** Sashiko-parsintaa.

<https://bandanna-almanac.com/tag/sashiko-darning/> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 36. **Kettlewood, Pauline 2016.** Sashiko-kirjontaa. <https://www.crossandwoods.com/sashiko-little-stabs/> (Luettu 18.4.2016)

Kuva 37. **Shackleton 2014.** Sashiko ja kulumaa.

<http://shackletonsbag.tumblr.com/post/77173338486/research-indigo-boro-denim-darning-sashiko>
(Luettu 18.4.2016)

Kuva 38. **Teerisuo, Irja 1952.** Silmukoiden jäljentäminen neuleessa langan ja neulan avulla.

Kuva 39. **Ollila, Aino 1944.** Silmukan nostaminen kirjasta Miten parsin ja paikkaan vuodelta 1945

Kuva 40. **Falck, Aino 2016e.** Silmukan voi nostaa mm. virkkuukoukulla tai neulepuikolla.